

Samenvatting

Het college heeft besloten om een Vindplaats van Schulden op te zetten waarmee eerder hulp geboden kan worden aan huishoudens met eerste betalingsachterstanden van sociale huur, energie, zorgverzekering en watermaatschappij. Dit om problematische schulden te voorkomen. De gegevens voor wat betreft de betalingsachterstanden worden aangereikt door, woningcorporaties, energiemaatschappijen, zorgverzekeraars en de watermaatschappij. Met deze organisaties gaat de gemeente Maastricht in het kader van de Vindplaats Schulden een samenwerking aan.

Wanneer een huishouden een betalingsachterstand heeft binnen een bepaalde periode bij meer dan één organisatie komt het huishouden in aanmerking voor hulp. Deze hulp kan bestaan uit hulp bij het op orde brengen van de administratie, het maken van een betalingsregeling of kijken naar mogelijkheden voor verruiming van inkomsten en verlaging van uitgaven.

Het doel is dat het huishouden overzicht en grip krijgt op de financiële situatie en reguliere betalingen zo snel mogelijk kan hervatten zodat ernstigere situaties voorkomen kunnen worden.

Er wordt gedurende een jaar geëxperimenteerd met de Vindplaats van Schulden in de vorm van een pilot. De pilot wordt geëvalueerd, dan wordt besloten of de Vindplaats van Schulden een vervolg krijgt.

Beslispunten

1. Het verder uitwerken van de pilot VPS voor de duur van 1 jaar met lokale partners en de Pilot VPS implementeren in eerste kwartaal 2019; en
2. Het advies van de Functionaris Gegevensbescherming ter kennisgeving aan te nemen; en
3. Portefeuillehouder machtigen om in plaats van een RIB een raadsvoorstel te maken i.v.m. AVG-bepalingen; en
4. De pilot te financieren vanuit de extra rijksmiddelen 2018 ter voorkoming van schulden en bestrijding van armoede en ermee in te stemmen dat dit bedrag via de overloopreserve SZ doorgeschoven kan worden naar 2019.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 12 december 2018:

Conform.

1. Aanleiding

Voor u ligt een voorstel voor de uitvoering van de Vindplaats van Schulden (VPS). In de door de raad vastgestelde Woonvisie 2019 (vastgesteld 30 januari 2018) is opgenomen dat we als gemeente trachten huurschulden te voorkomen door vroegsignalering. In de collegevergadering van 15-11-2018 heeft u de prestatieafspraken Wonen & Wijken 2019 vastgesteld. Één van deze afspraken betreft de Databank Vroegsignalering als verrijking van het Informatieknooppunt (Veiligheidshuis). In dit collegevoorstel wordt voorgesteld hoe vorm te geven aan de uitvoering van de Databank Vroegsignalering middels VPS. Daarnaast wordt u verzocht om het advies van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) ter kennisgeving aan te nemen.

2. Context

Coalitieakkoord 2018 – 2022: Maastricht, een sociale en saamhorige stad. De geïntegreerde aanpak van armoede, waaronder vroegtijdige signalering, leidt tot een verlaging van het aantal uithuiszettingen. Het **Beleidsplan integrale schuldhulpverlening Maastricht 2016-2020** en het **Actieplan Armoedebestrijding 2016-2018** schenken tevens aandacht aan preventie & vroegsignalering. Eerder werd de Vindplaats van Schulden (Databank Vroegsignalering) opgenomen in de **Prestatieafspraken Wonen en Wijken 2018** (21-11-2017). Alsmede (vroegsignalering en huurschulden te voorkomen) in de door de raad vastgestelde **Woonvisie Maastricht 2018** (vastgesteld 30 januari 2018).

Wat is de Vindplaats van Schulden (VPS)?

VPS is een extra mogelijkheid om betaalachterstanden te ontdekken met als doel te voorkomen dat deze uitgroeien tot (problematische) schulden. Betaalachterstanden bij energieleveranciers en waterbedrijven, zorgverzekeraars en woningcorporaties worden gedurende een jaar via een pilot via Bureau Krediet Registratie (BKR) in beeld gebracht. De gemeente of een uitvoerende partij kan vervolgens contact zoeken met inwoners die met betalingsachterstanden kampen om hen hulp aan te bieden. Er zal in ieder geval sprake zijn van een outreachende aanpak, die overeenkomt met de aanpak van het Interventieteam voorkoming huisuitzettingen. Er wordt aangesloten bij dit team. Waarbij de 2 FTE vanuit Trajekt en de Kredietbank Limburg die ten goede van de pilot worden toegevoegd aan het Interventieteam. Om VPS uit te kunnen voeren, worden gegevens van inwoners gedeeld met Bureau Krediet Registratie (BKR). BKR deelt voor 50 huishoudens per maand gegevens na een selectie op basis van met de gemeente en signaalpartners afgesproken selectiecriteria met de gemeente Maastricht. Vanuit het (informatieknooppunt) Veiligheidshuis worden de signalen verrijkt en doorgezet naar het interventieteam. Het interventieteam neemt actief contact op met de huishoudens die naar voren zijn gekomen vanuit de signaallijst en biedt hulp aan.

Deze hulp kan bestaan uit hulp bij het op orde brengen van de administratie, het maken van een betalingsregeling of kijken naar mogelijkheden voor verruiming van inkomsten en verlaging van uitgaven.

Het doel is dat het huishouden overzicht en grip krijgt op de financiële situatie en reguliere betalingen zo snel mogelijk kan hervatten zodat ernstigere situaties voorkomen kunnen worden. Vanuit Beleid en Ontwikkeling wordt voor 0,2 Fte een projectcoördinator aangesteld die ervoor zorg draagt dat de gemaakte afspraken tussen zowel de lokale signaalpartners als de uitvoerende partijen zoals het Veiligheidshuis, KBL en Trajekt worden nageleefd en wanneer noodzakelijk tussentijds worden bijgesteld.

3. Gewenste situatie/doelen

- Verlaging van het aantal afsluitingen van gas/water en elektra en verlaging uithuiszettingen en daarmee het voorkomen van hoge kostenpost voor zowel de huurder, de corporaties en als de gemeente;
- Brede aanpak van dieperliggende factoren die armoede veroorzaken;
- Hulp bieden aan burgers met financiële problematiek in een vroeg stadium zodat voorkomen kan worden dat de financiële problematiek zich ontwikkeld tot een problematische schuldensituatie;
- Grip krijgen op fenomeen sociale ongelijkheid van generatie op generatie.

Omdat VPS een nieuw in te zetten instrument is en op voorhand geen inzicht kan worden verkregen over welke personen met welke financiële problematiek vanuit de signaallijst van de BKR naar voren gaan komen, kunnen de doelen niet smart worden geformuleerd. De pilot wordt immers opgestart om ervaring op te doen met een groep burgers die wel kampen met financiële problematiek maar nog bij geen enkele gemeentelijke instantie of ketenpartner bekend zijn. Uit ervaringen van andere gemeenten die al langere tijd met VPS werken kan wel worden afgeleid dat ongeveer 75 % van de personen die op de signaallijst van de BKR naar voren komen geen eerdere contacten met gemeente of ketenpartners heeft gehad inzake financiële en/of sociale problematiek.

Met betrekking tot het advies van de Functionaris Gegevensbescherming (zie bijlage) krijgt het college de volgende overwegingen mee:

- Wettelijke grondslag voor vroegsignalering ontbreekt maar de gemeente Maastricht wenst mogelijkheden te onderzoeken om uitvoering van de Vindplaats van Schulden zo goed als mogelijk vorm te geven;

- In de Memorie van Toelichting (Wgs) wordt vroegsignalering genoemd als preventieve activiteit die de gemeente kan uitvoeren. Vroegsignalering is dus geen verplichting maar werd door het vorige kabinet al gezien als essentieel onderdeel van gemeentelijke schuldhulpverlening. De Memorie van Toelichting biedt ruimte om VPS onder de wet uit te voeren;
- De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, T. van Ark verwijst in de Kamerbrief Brede Schuldenaanpak (23-05-2018) naar ‘overzicht initiatieven brede schuldenaanpak’. In dit overzicht wordt een samenwerking tussen schuldeisers (corporaties, verzekeraars en energiebedrijven) en gemeenten genoemd om zo vroeg mogelijk ondersteuning te bieden aan mensen met betaalachterstanden van vaste lasten;
- Maastricht is niet de eerste gemeente die actief aan de slag gaat met VPS. Er wordt aansluiting gezocht bij de succesvolle aanpak van andere gemeenten in het land. De landelijke projectorganisatie ‘Landelijke uitrol vroegsignalering schulden’ is met subsidie van het ministerie van SZW opgericht. Zij ondersteunen de gemeente Maastricht bij het vormgeven van vroegsignalering, onder andere op het gebied van privacy;
- De volgende gemeenten zijn reeds aan de slag met VPS of RIS (vergelijkbaar systeem): Almere, Arnhem, Breda, Den Bosch, Nijmegen, Leeuwarden, Leiden, Zwolle, Rotterdam, Amsterdam, Tiel;
- Er zijn ruim 100 gemeenten actief met ongeveer 50 vroegsignaleringsprojecten;
- Sinds 2016 zijn ruim 10 gemeenten actief aan de slag met VPS of een vergelijkbaar systeem¹;
- De aanpak past naadloos in de doelstellingen van het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening gemeente Maastricht 2016-2020;
- Per 1 juli 2018 is de Regeling Afsluitbeleid gewijzigd. Deze regeling stelt waterbedrijven verplicht om gegevens te delen met de gemeente bij betalingsachterstanden;

¹ <https://goo.gl/Lv3pAX>

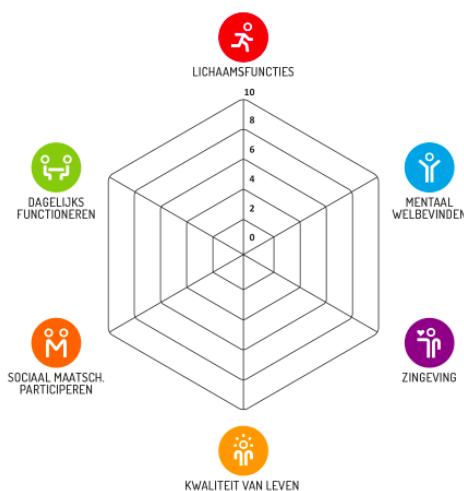
Voorgesteld wordt:

1. Het verder uitwerken van de pilot VPS voor de duur van 1 jaar met lokale partners en de Pilot VPS implementeren in eerste kwartaal 2019; en
2. Het advies van de Functionaris Gegevensbescherming ter kennisgeving aan te nemen.
3. Portefeuillehouder machtigen om in plaats van een RIB een raadsvoorstel te maken i.v.m. AVG-bepalingen.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Er is steeds meer wetenschappelijk onderzoek dat aantoont dat er een stevige verwevenheid is tussen financiële problemen en het ontstaan of verergeren van gezondheidsklachten. Het in gebruik nemen van VPS kan positief bijdragen aan de dimensies van positieve gezondheid:

- Lichaamsfuncties;
- Mentale welbevinden;
- Zingeving;
- Kwaliteit van leven;
- Meedoen;
- Dagelijks functioneren.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Figuur 1 - Positieve Gezondheid (Machteld Huber, 2016)

Inzet van een interne projectleider voor 8 uur per week gedurende de opstart en de looptijd van de pilot.

Het Informatieknooppunt (Veiligheidshuis) is medeverantwoordelijk voor de implementatie van VPS. De inzet die hieruit voortvloeit, is voor 2019 ingeschat op een bedrag van € 45.000,- en wordt meegenomen in de DVO Welzijn en Zorg Veiligheidshuis 2019.

7. Informatiemanagement en automatisering

Bureau Krediet Registratie (BKR) zorgt dat informatie (van één of meer dataleveranciers over actuele betalingsachterstanden op de premie en andere kosten zorgverzekering, achterstand in de betaling van huur, water, elektriciteit en/of gas) beveiligd is tegen verlies of enige vorm van onrechtmatige

verwerking. Tevens verstrekt BKR de informatie aan de gemeente Maastricht alleen via een daartoe beveiligde en versleutelde (encryptie) communicatielijn. De aan de gemeente verstrekte informatie zal gaan binnenkomen bij het informatieknooppunt van het Veiligheidshuis Maastricht. Het Veiligheidshuis heeft ruime ervaring met het zorgvuldig omgaan met privacy-gevoelige informatie. De informatie vanuit de BKR zal worden beheert door de informatiemakelaar van het Veiligheidshuis en t voor de duur van maximaal 6 maanden worden bewaard.

8. Financiën

De gemeente financiert de pilot voor de duur van één jaar uit de door het Kabinet beschikbaar gestelde middelen(meicirculaire 2018) voor het voorkomen van schulden en bestrijden van armoede. Voorgesteld wordt om van de verstrekte middelen € 237.000,- via de overloopreserve SZ door te schuiven naar 2019. Voor de rijksmiddelen armoede en schulden 2019 en 2020 zullen vanuit het nog op te stellen aanvalsplan armoede in het 2019 bestedingsdoelen worden aangedragen. VPS is een verantwoordelijkheid die door de partners gezamenlijk wordt gedragen. Wanneer de lokale signaalpartners en de gemeente de pilot als succesvol ervaren, en besloten wordt om deze te continueren zullen deze gezamenlijk op zoek moeten naar financiering, wanneer na de pilot besloten wordt om VPS structureel in te bedden. Dat deel van de kosten dat vervolgens bij de gemeente blijft zal in geval van structurele inbedding worden gefinancierd vanuit de reguliere armoedemiddelen.

Onderstaand een overzicht van de totale kosten waarvan alleen de kosten voor het systeem BKR btw-plichtig zijn. De kosten die zijn opgenomen zijn inclusief Btw.

De kosten van de projectleider worden via bestaande beleidscapaciteit opgepakt. De kosten die zijn opgenomen als risicopost op het moment dat door omstandigheden (bv. ziekte) de werkzaamheden niet binnen de bestaande capaciteit kunnen worden uitgevoerd.

Voor de kosten van Trajekt geldt dat wij als gemeente een subsidierelatie hebben en voor de kosten van de Kredietbanklimburg geldt dat deze betrekking hebben op werkzaamheden op het gebied van schuldhelpverlening en daardoor zijn vrijgesteld van btw-aangifte.

Overige kosten betreffen interne verrekeningen waarvoor geen btw verschuldigd is.

Uitgaven		
Systeem BKR	€ 21.000,00	Pilot
Projectleider (opname als risicopost maar vooralsnog via bestaande capaciteit)	€ 14.917,98	0,2 FTE
Externe organisaties (Trajekt)	€ 74.589,92	1 FTE
Externe organisaties (Kredietbank Limburg KBL)	€ 69.403,20	1 FTE
Informatieverrijking en integrale outreachende aanpak (veiligheidshuis)	€ 45.000,00	Pilot
Communicatie	€ 2.000,00	Pilot
Onderzoek en evaluatie	€ 10.000,00	Pilot

Benodigde middelen (extra rijksmiddelen voorkomen schulden)	€ 236.911,10
---	--------------

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

10. Participatie tot heden

De raad heeft in het Beleidsplan integrale schuldhulpverlening gemeente Maastricht 2016-2020 doelstellingen geformuleerd in het kader van vroegsignalering;

Woningcorporaties zijn betrokken via het Bestuurlijk Overleg Wonen & Wijken;

Het lokale waterbedrijf is betrokken vanaf de eerste overleggen;

De energiebedrijven en zorgverzekeraars die landelijk opereren, zijn vanuit de BKR al vanaf de eerste gemeente die VPS heeft ingevoerd betrokken en geven hun medewerking bij iedere gemeente die aansluit bij VPS.

11. Voorstel

1. Het verder uitwerken van de pilot VPS voor de duur van 1 jaar met lokale partners en de Pilot VPS implementeren in eerste kwartaal 2019; en
2. Het advies van de Functionaris Gegevensbescherming ter kennisgeving aan te nemen; en
3. Portefeuillehouder machtigen om in plaats van een RIB een raadsvoorstel te maken i.v.m. AVG-bepalingen; en
4. De pilot te financieren vanuit de extra rijksmiddelen 2018 ter voorkoming van schulden en bestrijding van armoede en ermee in te stemmen dat dit bedrag via de overloopreserve SZ doorgeschoven kan worden naar 2019.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

De afdeling Onderzoek & Statistiek heeft een evaluatievoorstel geschreven zodat de samenwerkingspartners een overwogen conclusie kunnen trekken over het eventueel structureel inbedden van VPS als instrument voor vroegsignalering.

Aan de hand van de evaluatie kan worden bepaald of de pilot van meerwaarde is en of het aan te bevelen is om VPS als structureel instrument in te zetten. In de planning is een tussentijdse evaluatie opgenomen en tevens een eindevaluatie met besluitvorming over het al dan niet structureel inzetten van VPS. De evaluatie gebeurt samen met zowel de lokale signaalpartners (woningcorporaties en WML) als met de uitvoeringspartners (KBL en Trajekt). Zie bijgevoegde startnotitie voor meer informatie.